

Historie og samfund

8. klasse

Grundloven: opgaver om demokrati fra 1849 til i dag

Følg stemmeretten fra 1849 over 1915 til 1953, og regn årstalsforskelle ud.

Jeg kan beskrive, hvordan stemmeretten har udviklet sig, og tage stilling til et demokratisk spørgsmål.

1

Vejen til demokrati

Den 5. juni 1849 underskrev kong Frederik 7. Danmarks første grundlov. Dermed gik Danmark fra enevælde til et system, hvor magten blev delt. Nu skulle en valgt Rigsdag være med til at lave lovene. Rigsdagen bestod af to ting: Folketinget og Landstinget.

Men langt fra alle måtte stemme. I 1849 fik kun mænd over 30 år med egen husstand valgret. Kvinder, tjenestefolk og fattige, der fik hjælp fra fattigvæsenet, var udelukket.

I 1908 fik kvinder lov til at stemme ved kommunale valg. Med grundloven af 1915 fik kvinder og tjenestefolk også valgret til Folketinget.

I 1953 kom en ny grundlov. Landstinget blev afskaffet, så Folketinget blev det eneste ting. Samtidig blev det muligt for en kvinde at arve tronen.

Valgretsaldern er siden blevet sat ned flere gange. Siden 1978 har den været 18 år.

2

Tidslinje

Skriv 1 til 5, så begivenhederne kommer i rigtig rækkefølge.

☐

Kvinder og tjenestefolk får valgret til Folketinget.

☐

Danmarks første grundlov.

☐

Valgretsaldern sættes ned til 18 år.

☐

Landstinget afskaffes, og Folketinget bliver det eneste ting.

☐

Kvinder får valgret ved kommunale valg.

3

Årstalsforskelle

Hvor mange år er der mellem årstallene?

Fra	Til	Antal år
1849	1915	
1908	1915	
1915	1953	
1953	1978	
1849	2026	

4

Hvem måtte stemme?

Sæt ring om det rigtige svar.

1. Hvem fik valgret i 1849?

A Alle over 18 år

B Mænd over 30 år med egen husstand

C Kun kongen og adelen

2. Hvor mange år gik der fra 1849, til kvinder fik valgret til Folketinget?

A 66

B 56

C 76

3. Hvor gammel skal man være for at stemme til folketingsvalg i dag?

A 16

B 21

C 18

5

Sandt eller falsk?

Sæt ring om sandt eller falsk ud fra teksten.

1. Grundloven af 1849 blev underskrevet af Frederik 7.

Sandt

Falsk

2. Før 1849 var Danmark et enevælde.

Sandt

Falsk

3. I 1849 kunne tjenestefolk stemme til Folketinget.

Sandt

Falsk

4. Kvinder fik valgret til Folketinget i 1908.

Sandt

Falsk

5. Landstinget blev afskaffet i 1953.

Sandt

Falsk

6. Siden 1953 har en kvinde kunnet arve den danske trone.

Sandt

Falsk

6

Begreber

Tegn en streg fra begrebet til forklaringen.

☐

Enevælde

☐

Rigsdag

☐

Valgret

☐

Grundlov

☐

Folketing

● A. Retten til at stemme ved et valg

● B. Landets øverste lov, som alle andre love skal følge

● C. Kongen har al magt alene

● D. Det valgte ting, der i dag vedtager lovene i Danmark

● E. Den valgte forsamling fra 1849, der bestod af to ting

7

Magtens tredeling

Skriv det rigtige ord fra ordbanken.

ORDBANK

Folketinget

regeringen

domstolene

tredeling

Montesquieu

1. Den lovgivende magt ligger hos _____.

2. Den udøvende magt ligger hos _____.

3. Den dømmende magt ligger hos _____.

4. At dele magten i tre kaldes magtens _____.

5. Idéen om at dele magten i tre er især kendt fra den franske filosof _____.

8

Enevælde eller demokrati?

Skriv hvert udsagn i den rigtige kolonne.

Kongen vedtager love alene

Borgerne vælger deres repræsentanter

Der holdes ikke valg

Man har ytringsfrihed

Kritik af kongen kan straffes

Magten er delt i tre

Magten er samlet hos én person

Der holdes valg mindst hvert 4. år

Enevælde

Demokrati

9

Tag stilling

Skal valgretsaldern sættes ned til 16 år? Skriv et argument for og et argument imod, og tag selv stilling.

Hvordan gik det?

Lavet med